

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 22. julij 1999

štev. 29 (3023) • letnik 54 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Več multikulturalnosti v medijski vsakdanjik

V ponedeljek se je na Dunaju pričela mednarodna poletna šola na temo »Mediji in manjšine« v organizaciji Iniciative manjšine. Otvoritve seminarja v domu Kolpinghaus so se med drugimi udeležili Maria Wolf z zveznega ministrstva za mladino, Marjan Sturm kot predsednik sosveta, Ursula Hemetek, predsednica iniciative, in Cornelia Kogoj, ki vodi celotni potek seminarja.

Poletna šola je privabila 35 udeležencev v starosti med 18 in 25 let, ki prihajajo iz Nemčije, Nizozemske, Madžarske, Češke in Avstrije, pri čemer so avstrijski manjšinci z Dunaja, Koroške in Gradišanske. Del udeležencev že dela za medije, drugi pa si želijo nabrati prve izkušnje.

Na enotedenskem seminarju imajo mlade migrantke in migranti ter pripadniki raznih narodnih skupnosti ob pomoči izkušenih novinarjev možnost, da se seznani z redakcijskim vsakdanjkom. V štirih delovnih kroških bodo oblikovali prispevke za radio in televizijo, spisali članke in oblikovali domačo stran. Cilj projekta je, da pridobijo udeleženci in mediji nasploh večjo multikulturalno kompetenco. Na programu so razna strokovna predavanja in ekskurzije v redakcije ORF, dnevnika Der Standard, gradišanskega radia MORA in v Kulturno zadrugo (KUGA) v Velikem Borištofu. Rezultate praktičnega dela v delovnih kroških bodo predstavili prihodnji ponedeljek, 26. julija, ob 19.00, spet v domu Kolpinghaus, v devetem dunajskem okraju (Althanstraße 51).

Težišče mediji in manjšine

Poletna šola je osrednja prireditelja letošnjega delovnega težišča »Manjšine in mediji« Iniciative manjšine. Glavna zami-

sel je, da se pripadniki manjšin začnejo zanimati za novinarske poklice. S tem naj bi po eni strani v večinske medije prinesli več vsakdanje multikulturalnosti, po drugi pa manjšine same pogoste nimajo dovolj kvalificiranih sodelavcev za svoje lastne medije.

Ob tem je iniciativa ustanovila tudi delovni krožek, v katerem sodelujejo novinarji in medijski strokovnjaki. Ti naj bi v tem letu razvili strategije, kako zagotoviti manjšinam in manjšinskim temam več pozornosti v avstrijskem medijskem spektru. Skupaj z dnevnikom Der Standard načrtujejo za to leto še javno razpravo o manjšinah in medijih.

A. L.

Več kot 1000 ljudi se je preteklo nedeljo udeležilo 20. pohoda na Komelj. Po spominski proslavi so se udeleženci zbrali na družabnem srečanju pri Štibarju, kjer je tudi nastal ta posnetek

Stran 3

PREBLISK

V Pliberku so pred dvema tednoma morali preložiti nogometni turnir za en teden. To je pravzaprav bil začetek konca športnega »praznika« prejšnji konec tedna v Globasnici. Toda Globašani ne bi bili Globašani, če ne bi prispevali še svoj delež h krizi. Vabila na svoj nogometni turnir so moštvo razposlali »že« 4 dni pred začetkom turnirja; potem pa vlada splošno začudenje, da se je prijavilo premalo ekip. Torej je »Kärntner Show Express« svoj malo zmeštrani program – moški pevci so poskušali doseči nedosegljive višine glasu Celine Dion, kar se enostavno mora končati v manjši ali večji katastrofi – lahko prezentiral le zelo decimirani publiki. V ne-

deljo, pravzaprav na dan velikega finala turnirja in počastitve zmagovalcev, ista slika: nekaj zgubljenih duš se giblje po velikem šotoru. Hvala bogu se je vsakdo lahko veselil na ponedeljski kravji loto, ki se je v preteklosti razvil v pravo atrakcijo. Toda ko se ljudje

Krave pač umirajo ...

zvečer zbirajo, zamanj čakajo na kravo. Slišim, da je menda bilo prodanih veliko premalo kart, toda kot zavedna časnikarka se takoj napotim k najboljšemu viru informacij – kuharici. Tam izvem, da je krava, glavna »oseba« kravje-ga lota, menda umrla ...

T. G.

OPEN AIR

sittersdorf • Žitara vas

23. JULIJA 1999, OB 20.30
FOLKLORNA NOČ – SPD »TRTA«
ŽITRAJSKO ŽUPNIŠČE ob slabem vremenu v hali IPH

CELOVEC

Presenečenje: Lexer zamenjal Zernatta na čelu koroške ÖVP

V bliskoviti akciji, ki je presenčila celo vodilne funkcionarje stranke, je predsedstvo koroške ÖVP v ponedeljek zvečer imenovalo za novega predsednika stranke in hkrati za glavnega kandidata koroške ljudske stranke pri državnoborskih volitvah 41-letnega podjetnika Reinholda Lexerja. Leta 1989 je Lexer odšel vse politične funkcije, ker je ljudska stranka podprla (prvo) izvolitev Jörga Haiderja za koroškega deželnega glavarja. Na svoji tiskovni konferenci v torek

na sedežu stranke v Celovcu je Lexer svojo vrnitev na politični oder označil kot »mikaven izziv za nov začetek pri ljudski stranki na Koroškem« in je napovedal, da bo stranko »vsebinsko, strukturalno in tudi personalno obnovil«. Njegov cilj je vsekakor osvojitve položaja koroškega deželnega glavarja po naslednjih deželnozborskih volitvah. Glede vprašanja koroških Slovencev je Lexer ostal načelen: zagotovil je, da slej ko prej zagovarja krščansko-kulturno pozicijo ter da se bo pod geslom »senza confini« zavzel za odprtost dežele.

Predsednik ZSO dr. Marjan Sturm se je v prvi reakciji izrazil pozitivno glede spremembe v koroški ÖVP in tudi predsednik EL Andrej Wakounig je imenovanje Reinholda Lexerja za predsednika ÖVP označil kot »najboljše sporočilo za slovensko narodno skupnost na Koroškem v zadnjem času«.

I. L./red.

ŠTAJERSKA

Krško na seznamu

Deželna glavarja Haider in Klasnic sta pretekli torek na srečanju na štajerski Hebalm uspela z zahtevo, da mora biti tudi jedrska elektrarna Krško na seznamu akcijskega načrta zvezne vlade proti jedrskim elektrarnam ob širitvi EU. Ministrica Prammer je zagotovila ustrezna dopolnila.

SLOVENSKI VESTNIK

Bralcem in prijateljem SV!

Tudi letošnji

Vestnikov izlet

bo v običajnem jesenskem času, in sicer
**od petka 8.,
do nedelje, 10. oktobra.**

Kraj izleta in podrobnejše informacije bomo objavili takoj, ko bomo prejeli najugodnejšo ponudbo turističnih agencij.

Rezervirajte si proste dneve!

SPD RADIŠE

Nedelja
25. julija
ob 14. uri

Tekma koscev pri Janežu v Kozju

Možna je izposoja kos pri prireditelju

Ob slabem vremenu bo tekma preložena za teden dni!

Prisrčno vabileni!

Preberite

Folklorna skupina SPD »Trta« iz Žitare vasi obhaja ta konec tedna 20. obletnico svojega obstoja z jubilejnim nastopom na dvorišču žitarskega župnišča. Dogoletna voditeljica skupine Slavka Kukovica se spominja skromnih začetkov in poznejših uspehov skupine.

Stran 4

KOMENTAR

dr. Marjan Sturm

Če pogledamo na razvoj manjšinskega varstva v okviru evropskega integracijskega procesa, potem lahko zaznamo močno dinamiko. Po globalnih spremembah ob začetku tega desetletja in izbruhu medetničnih konfliktov se je Evropa odzvala na nove izzive na različnih nivojih: na srečanju vladnih šefov članic Sveta Evrope leta 1993 so bili podarjeni sledeči delokrogi: reforma Evropskega sodišča za človekove pravice, zaščita narodnih manjšin in akcija zoper rasizem, ksenofobijo, antisemitizem in intoleranco. Na podlagi tega je bila nato izdelana Okvirna konvencija za zaščito narodnih manjšin Sveta Evrope in ustanovila se je komisija proti rasizmu in intoleranci.

Na evropskem nivoju je torej Svet Evrope odgovoren za normativno plat zaščite narodnih manjšin (Okvirna konvencija, Evropska listina manjšinskih in regionalnih jezikov in komisija zoper rasizem in intoleranco) na politični ravni pa Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi.

Združeni narodi so pozvali vse regije sveta, naj pripravijo konference zoper rasizem in

intoleranco. Tako Svet Evrope pripravlja evropsko konferenco zoper rasizem za leto 2000 v Strassbourgu, na svetovnem nivoju pa bo taka konferenca predvidoma leta 2001.

V desetletju, ki bo kmalu za nami, je bilo torej storjenih nekaj bistvenih korakov (tako na normativni kot tudi na politični ravni) v smer zaščite narodnih manjšin v širšem kontekstu uveljavljanja človekovih pravic. Zato prihaja v

Svet in Evropa v znamenju boja zoper rasizem in intoleranco

ospredje tudi boj zoper rasizem in intoleranco, ki sta ideološki fundament tudi za medetnične konflikte v vseh razsežnostih. Z vprašanjem rasizma in intolerance se bo torej treba ukvarjati, čeprav se nam to zdi na prvi pogled nekaj nenavadno.

PRVIH 100 DNI

Malo prepričljiva bilanca – skromni odmevi

Z velikim spektaklom na vrtu neke pivovarne v Celovcu je deželni glavar dr. Jörg Haider v krogu svojih pristašev obhajal 100-dnevno svojega vladanja na Koroškem. Dva dni pred tem, v petek, 16. julija, je na odru nastajajočega »letnega gledališča« ob Vrbskem jezeru v Ribnici zadovoljno bilanciral preteklih, po lastni presoji »burnih« sto dni.

Zadovoljni Haider

Med uspehe je deželni glavar, ki je nedavno za tednik News izjavil, da bi sicer najraje postal poklicni igralec, uvrstil tudi prizorišče svojega nastopa v Ribnici. Kot nadaljnje dosežke je navajal znižanje najemnin v zadružnih stanovanjih, cenejši tok, depolitizacija deželne družbe Kelag – s čimer si je malodane prislužil ministrsko obtožbo – in ček za oskrbovanje otrok, čigar oblika in prihodnost pa je še povsem nejasna.

Tudi socialdemokrati so bilancirali Haiderjev prvih 100 dni in seveda so prišli do povsem drugačnih zaključkov kot deželni glavar. Na posebni novinarski

konferenci sta namestnik deželnega glavarja Herbert Schiller in tajnik stranke Harald Repar predstavila kar cel spis Haiderjevih obljub, od katerih po njihovem doslej niti ene ni uresničil. Predvsem sta pogrešala v prihodnost usmerjene politične ukrepe na področju delovnega trga in izobraževanja. Kar je Haider interpretiral kot svoje uspehe, sta predstavnika SPÖ zanimala in navajala druge razloge, če se je vendarle kje kaj premaknilo na bolje, kot npr. glede nižjih najemnin in cenejšega toka. Herbert Schiller je še posebej kritiziral Haiderjevo postopanje v zadevah Kelag, otroški ček, vajeniška mesta in sploh nikoli uresničenega »skupnega« vladnega programa. Haiderjevo delo je – primerno koncu šolskega leta – ocenil z nezadostno. Njegovim sto dnevem je pripisoval značaj »šova«, njegove obljube pa imenoval »milne mehurčke«, kar sta oba predstavnika SPÖ ponazorila še z akcionističnim razpihovanjem milnih mehurčkov iz »Medvedje doline«.

Nezadovoljni socialdemokrati Schiller je vsekakor zatrdil, da njegova stranka ni tista, ki zadržuje, temveč da gre za vprašanje stila. Trenutna vlada da temelji na nezaupanju, zato je Schiller pozval, naj se naslednjih 100 dni uporablja za vzpostavljanje kulture medsebojnega zaupanja. Koroška da ne sme biti zlorabljena kot vojno prizorišče za naslednje državnozbornske volitve, je še dejal Schiller. Podobno ostra je bila kritika aktualne svobodnjaške politike tudi s strani Haraldja Reparja, ki je zaključil s stavkom, da bi SPÖ vse to naredila bolje.

Zadržana ljudska stranka

Bolj iz ozadja je 100-dnevno Haiderjevo vladanje opazovala ljudska stranka. Medtem ko se je celovski župan pokazal na nedeljski slovesnosti FPÖ v Celovcu, je Robert Mack izjavil, da je Haider doslej le skrbel za spor in nemir v deželi in da se bo v nadaljnjih 100 dnevih najbrž spet preselil na Dunaj.

Bolj zadržani so bili odmevi ostalih koroških strank in tudi političnih zastopnikov slovenske narodne skupnosti na 100 dni Haiderja kot deželnega glavarja. Čeprav je le-ta napovedal tudi aktiven dialog z narodno skupnostjo. A. L.

LJUBLJANA

Položaj manjšin v Sloveniji

Inštitut za narodnostna vprašanja, ki obstoja že 75 let, je pred kratkim na ministrstvu za zunanje zadeve predstavil brošuro »Varstvo narodnih skupnosti v Republiki Sloveniji«. Knjižico je moč brati tudi v italijanskem jeziku; madžarski in angleški prevod pa sta že v pripravi.

Kot je povedal avtor knjige Miran Komac, je zaščita avtohtonih narodnih skupnosti v Sloveniji zgledno urejeno. Na vprašanje, zakaj niso v brošuri predstavljeni Avstrijci oziroma Nemci, je dejal, da ti ljudje nimajo statusa priznane manjšine in zato niso zajeti v njej. Argumentacija, ki je sledila pa je močno spominjala na zahtevo nekaterih krogov na Koroškem po preštevanju manjšine, ker so se avtorji sklicevali na številčno majhnost sicer zelo

»razstrešeno živče« manjšine. Soavtor knjižice Jernej Župančič je opozoril na to, da manjšine pravno nikakor niso zapostavljene, vendar v večji meri kot večinski narod občutijo ekonomsko krizo. Direktor Žagar je pripomnil, da splošna raven vedenja o manjšinah v Sloveniji ni visoka, kar pa je moč opaziti tudi na drugih področjih. Nasplošno je delež tolerance v Sloveniji visok in zato tudi ni čutiti nacionalističnega mišljenja na mešanem območju, tako Miran Komac.

Zastopnik zunanje ministrstva, ki je knjižico sofinanciral, vidi v njej predvsem možnost promocije Slovenije v svetu. Obširno je predstavljena socialno-demografska situacija madžarske in italijanske narodne skupnosti. Nekoliko krajše je poročilo Petra Winklerja o položaju Romov v Sloveniji. Da vseeno ni vse tako rožnato, kot si mnogi mislijo in želijo, tudi avtorji knjige niso mogli zanikati. M. G.

BOROVLE

Občni zbor posojilnice Borovlje

Boroveljska posojilnica, ki je ljudem v spodnjem Rožu posodila pred 110 leti prvič denar – tedaj še kot nedeljska posojilnica – se je v zadnjem letu dobro odrezala. Bančnikom je uspelo konsolidirati bilanco vsoto pri 753 mil. šilingih. Z ozirom na to, da je boroveljska posojilnica prevzela celovško filialo, ki je zaradi kriminalnih sodelavcev utrpela visoko, ne le denarno škodo, je rezultat treba videti ustrezno pozitivneje.

Predsednik upravnega odbora dr. Milan Wutte je v svojem poročilu dejal, da je razvoj storitvenih poslov zadovoljiv. Melhijor Verdel, predsednik nadzornega odbora, pri poslovanju ni opazil posebnih nedostatkov, kar je v revizijskem poročilu potrdil tudi revizor Franc Krištof. Borovljska posojilnica skupno s svojimi podružnicami daje delo 19 ljudem – dva več

kot lani. Poslovodstvo se zave da pomembnosti stalnega izobraževanja svojih sodelavcev, ki so tudi v preteklem letu obiskali številne tečaje, tako da lahko čim bolj profesionalno in dobro svetujejo strankam pri nalaganju njenega denarja.

Zadovoljiva je bilanca Posojilnice-Bank Borovlje

V bodoče tudi PoBo čakajo novi izzivi. Kot sta povedala častna gosta Wili Moschitz in Matevž Grilc, naj se Borovljčani ne bojijo preureditve Zveze – Bank v delniško družbo. Milan Wutte je mnenja, da je treba skrbno pretehtati pozitivne in negativne učinke takega koraka. Diskusijski proces torej očitno še ni docela zaključen, vendar je vsem prizadetim želeli ploden sad. M. G.

SLOVENIJA

Ali se bosta vzeli?

Dve politični stranki Slovenije, Slovenska ljudska stranka in Slovenski krščanski demokrati, se mislita združiti. Prejšnji teden sta predsednika strank Marjan Podobnik in Lojze Peterle na skupni seji izvršilnih odborov obeh strank ponovno zatrjevala voljo po združitvi. Predvidena reforma volilnega reda v večinski volilni sistem je voditelj strank očitno pripeljala do spoznanja, da bi bila združitev koristna. Sloga, ki jo zadnje čase prezentirata, kaže, da mislijo resno.

Sicer se že vrsto let šušlja o morebitni spojitvi, dosihmal se ni zgodilo nič, razen da je inštitiran poseben odbor, ki pripravlja združitev in je v ta namen sprejel že vrsto sklepov. Slovenske brazde, glasilo ljudske stranke, so v zadnji številki obširno poročale o srečanju izvršilnih odborov. V njih napovedujejo združitev še v tem letu. Promocija nove stranke, ki bo nosila ime »Slovenska ljudska stranka«, naj bi potekala v okviru 130-letnice vižmarskega tabora septembra meseca. Kako resno strankam je, se bo videlo najkasneje tedaj, ko izteče rok za prijavo strank za naslednje volitve v državni zbor, ki bodo leta 2000. M. G.

CELOVEC

Koroška Caritas na Kosovu

Peter Quendler, neumorni sodelavec koroške Caritas in organizator koroškega campa za kosovske begunce v Albaniji, je na pogovoru z novinarji poročal o tekočih in bodočih pripravah za pomoč kosovski prebivalstvu. Neverjetno je videti, pravi, s kako skromnimi sredstvi ljudem uspe – vsaj zasilno – popraviti svoje hiše toliko, da se vanje lahko spet vselijo. Vendar bo treba treba do začetka zime predvsem sezidati strehe, kar bo glavna naloga v nas-

lednjih tednih. Koroška Caritas si prizadeva pomagati v področju Drenice, ki je zahodno od Prištine in velja za kosovske razmere zelo ubogo regijo in jo gre po velikosti primerjati z Labotsko dolino. Pooblaščenec koroške Caritas za pomoč Kosovu želi konkretno v vasi Abrije popraviti 100 totalna uničenih hiš oziroma streh. Caritas ne pomaga le pri sanaciji hiš, temveč oskrbuje tamkajšnjo prebivalstvo z živili, kar je pomembno predvsem v teh krajih,

kjer zaradi nerodovitnih tleh ni dovolj poljskih pridelkov. Prva pošiljka z živili je šla na Kosovo 15. tega meseca, naslednji teden sledi že druga.

Pred vojno je na tem področju živelo okoli 72.000 ljudi, ki so se večinoma že vrnili ali se še vračajo. Quendler apelira na deželno vlado in tudi na Korošice in Korošce, naj še naprej darujejo denar in na ta način omogočijo realizacijo vseh teh življenjsko potrebnih projektov.

Kärntner Sparkasse
BLZ 20706, kto-štev. 5587
ali PSK, BLZ 60.000,
kto-štev. 77000004

20. POHOD NA KOMELJ

Obnavljati spomin iz roda v rod

Čudovito lepo vreme je v nedeljo, 18. julija, spremljalo udeležence 20. pohoda na Komelj »Po poteh Domnove čete«. Več kot tisoč pohodnikov, predvsem iz Slovenije in Koroške, se je zbralo pred partizanskim spomenikom pri Cimprcu in se spomnilo žrtev antifašističnega boja in njihovega izročila.

12. oktobra leta 1944 so nemški žandarji obkolili Apovnikovo domačijo, pobili dvanajst borcev Domnove čete ter ranjene in mrtve vrgli v ogenj goreče domačije. Ta dogodek izpred 55 let je postal simbol poraza človekovega dostojanstva v času nacifašizma, ob enem pa tudi simbol potrebe po boju zoper uničujoči sistem. Želja preživelega borca Domnove čete Jurija Bojanoviča, da bi se nadaljeval spomin na ta boj iz roda v rod tu, na Komlju, se bo, če sodimo po množični udeležbi na 20. spominskem pohodu, tudi izpolnila.

Po polaganju vencev pred spomenikom je Franc Kuežnik v imenu Zveze koroških partizanov in SPD Edinost v Pliberku pozdravil udeležence pohoda in vrsto častnih gostov. Sledili so nagovori, kulturni spored s pesmimi, glasbo, recitalom in plesom ter maša pliberškega župnika g. Olipa. Tovariško srečanje pa se je iztekalo sproščeno z veselo družabnostjo v naravni areni pri Štubarju.

Dr. Helga Mračnikar je v svojem slavnostnem govoru povezovala spomin na dogodke pri Apovniku z zavestjo današnjega človeka in poudarila pomembnost poznavanja zgodovine za današnji čas. Njeno ne-

Franc Kuežnik pozdravlja v imenu Zveze koroških partizanov in SPD Edinost v Pliberku številne udeležence pohoda

poznavanje »so tla, na katerih na tihem kalijo in uspevajo mrznja, predsodki in sovražstvo.« Poznavanje zgodovine je po njenih besedah tudi temelj posameznikove identitete; to kar ljudi povezuje z drugimi in jih razlikuje od drugih. Antifašistični borci so se borili za svobodo in so s tem prispevali k sa-

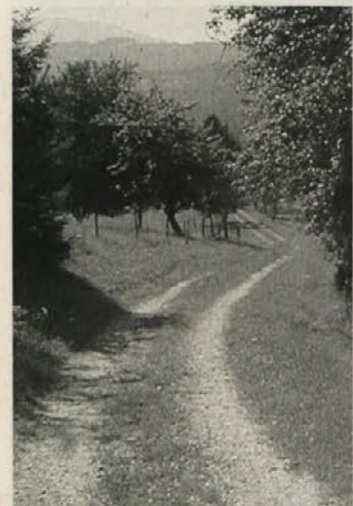
mozavesti in ponosu koroških Slovencev ter k identiteti demokratične Avstrije, je izpostavila dr. Mračnikarjeva. Opozorila je tudi na to, da identiteta večine padlih borcev Domnove čete do danes ni znana ter izrekla zahvalo pobudnikom in organizatorjem pohoda, da od leta 1972 naprej (leta 1976 so neznani

storilci razstrelili prvotni spomenik) stoji na Komlju spomenik tem borcem, ki jim je tako povrnjen tudi del njihove identitete, kajti »vsak človek ima pravo, da se pomni njegovo ime in se ohrani v spominu njegova življenska zgodba.«

Medtem ko je dr. Mračnikarjeva poudarjala predvsem pri-

spevek padlih borcev k osvoboditvi izpod jarma nacifašizma, je Ela Ulrih-Atena, podpredsednica Glavnega odbora Zveze združenj borcev NOB Slovenije, poudarila nacionalni moment boja proti Hitlerjevi Nemčiji. Menila je, da so zavezniške sile, ko so priznale Avstrijo kot žrtev fašizma – še posebej zaradi partizanskega boja koroških Slovencev –, prezrle, da se je slovenska Koroška borila proti nacizmu in hkrati za nacionalno osvoboditev in združitve z matičnim narodom.

Predsednik Zveze koroških partizanov Peter Kuhar pa je spomnil na dejstvo, da so se tudi nekateri duhovniki borili s partizani in izrazil veselje, da potomec te generacije tudi tokrat mašuje ob spomeniku na Komlju. Med drugimi je spregovoril še dr. Peter Gstettner, ki je opozoril na prefinjene oblike sodobnega nacionalizma in organiziranega desnega ekstremizma ter poudaril, da spomin na preteklost sooblikuje tudi identiteto sodobnega človeka. V spominu na skupno in vendar ločeno zgodovino, kot to bil tudi boleč upor koroških Slovencev, da je najti tudi korenine samozavesti in individualnosti. A. L.

OZADJE

Hoja na Komelj

da sem na pravi poti, sem se začel vzpenjati na hrib. Poln vtisov čudovite narave niti sekunde nisem podvomil o pravilnosti ubrane poti, kar se je sčasoma začelo spreminjati. Pot, ki sem jo prehodil, se je začela prelivati v nepretrgano goščavo. Hodim naprej, iščem novo pot, ki bi me vodila na pik Komlja. Neko manjšo gozdno pot sem sicer res našel, vendar sem ob pajčevinah, ki so križale pot, dokončno moral priznati, da nisem na običajni pohodniški poti. Edino, kar sem vedel zagotovo je bilo to, da moram gor in to za vsako ceno. Grem torej naprej. Spet črpam upanje, ko od daleč zagledam kmetijo, a se kaj hitro izkaže, da je zapuščena. Torej grem naprej, le kam?! Sonce neusmiljeno pripeka, občutek žeje prežene vse ostale misli. V skorajda brezizhodni situaciji se pred mano začnejo razprostirati grmčki črnic, ki vsaj malo potišijo največjo žejo. Roke se mi prebarvajo vijoličasto, pot mi že kaplja z riti in ni videti cilja. Hudiča, si mislim. Že sem bil tik ob tem, da se spravim nazaj. Neka

jasa, ki sem jo imel za vrh, me je privedla do tega, da nadaljujem pot. Končno prečkam potoček, iz katerega pohlepno pijem žlahtno komeljsko vodo. Črnice in voda, to je vse. Pomislim na partizane, ki so se verjetno v nič kaj prijaznejših okoliščinah na Komlju borili proti premočni hitlerjanski vojski. Samo za kratek čas me je voda odžejala, tako da sem kaj kmalu spet segel po črnicah. Po poldrugi uri sem prispel do neke kmetije, kjer mi je »mama« vsaj približno razložila pot po gozdnati bližnjici, saj sem mislil, da sem po dolgi blodnji še dlje zaostal za pohodniki in sem se zato odločil za krajšo, a zato bolj tvegano pot po grebenu. Sedaj sem vsaj vedel, koliko poti me še čaka do cilja. Prav židane volje sem se namenil pohoditi še zadnji del te moje komeljske odiseje, in res sem se zavoljo dobre razlage poti in odcepov nekaj minut pred vrhom znašel na poti, po kateri so prihajali drugi. V moje presenečenje sem od gospe, ki sem jo srečal, zvedel, da sem kar naenkrat na samem

čelu pohodniške čete. Biblijski pregovor »Zadnji bodo prvi« je postal resnica in jaz sem bil več kot srečen, da sem zdrav in čil končno prispel.

Tako je to z zamudami, ki – kot ta primer nazorno kaže – lahko docela spremenijo načrte in včasih tudi usodo ljudi. Kaka bi bila usoda mnogih ljudi, če partizani ne bi šli v boj, ko je to bilo potrebno – brez zamude seveda – sem se spraševal ob

prekrasnem razgledu na »Libuško puele«? Odgovor na to vprašanje bodo verjetno premnogi lahko dali s primeri iz bližnjega sorodstva ali sosedstva. Pot partizanstva je bila, kljub nekaterim krivpotam, pravilna in je zato na koncu privedla tudi do zloma hitlerjeve strahovlade. Hvala jim, ki so svobodno žrtvovali celo svoje življenje. Tisočera jim hvala. M. Gabriel.

Zahvala

Po vsestransko uspešni izvedbi 20. spominskega pohoda na Komelj »Po poteh Domnove čete«, se iskreno zahvaljujemo vsem sodelujočim in soorganizatorjem te spominske prireditve.

Posebna zahvala velja MoPZ Foltej Hartman, pevske-mu zboru iz Vojnika, MePZ Društva upokojencev iz Celja, godbi na pihala iz Liboj, Štajerskim rogistom, folklorni skupini »Kajuh« Dobrna, recitatorjem in harmonikašem, vsem domačinom za prijazen sprejem in pogostitve, vsem ustanovam, organizacijam in podjetnikom,

ki so nas finančno podprli, vsem govornikom, mestnemu župniku dekanu mag. Ivanu Olipu, ki je daroval sv. mašo za padle partizane in vse žrtve fašizma, in nenazadnje vsem zvestim pohodnikom in udeležencem spominske slovesnosti ob partizanskem spomeniku pri Cimprcu, ki so prišli iz vseh krajev, kjer živimo Slovenci, in pohodnikom naroda sosedja, da se poklonimo spominu na čas narodnoosvobodilnega boja in ljudem, ki so trpeli, nas podpirali in padli za svobodo in obstoj slovenskega naroda in vseh zatiranih narodov po zločinskem nacifašizmu.

Odbor za pripravo in izvedbo
20. spominskega pohoda
na Komelj, 18. 7. 1999

Zamuda. Tako bi se verjetno zgledalo moje partizansko ime. V nedeljo ob pol desetih je bil napovedan odhod pohodnikov od Apovnikove domačije, odkoder so se podali na vrh Komlja. Ker so noči včasih le nekoliko krajše in poti iz Roža v Podjuno ne gre časovno podcenjevati, sem se pri Apovniku znašel sam. Četa pohodnikov je že odkorakala. Kot mi je povedal gospod Apovnik, so bili pičlih dvajset minut pred mano, tako da sem jih mislil brez večjih težav dohiteti. Vendar se je izkazalo, da obstaja več poti, ki vodijo na Komelj.

Nevešč lokalnih geografskih razmer in v trdnem prepričanju,

DVAJSET LET FOLKLORNE SKUPINE SPD »TRTA« ŽITARA VAS

Preživeta leta s in za folkloro

Piše Slavka Kukovica

Dvajset let mineva, odkar sva z možem ustanovila otroško folklorno skupino in začela s folklorno dejavnostjo v okviru Slovenskega prosvetnega društva »Trta« Žitara vas. Z otroki iz Šentlipša sem začela vaditi. Kar dobro smo napredovali. Harmonikaša nismo imeli, zato so bile sprva vse vaje in nastopi z glasbo s kasete. Otroško skupino je kmalu prevzela Irena Brežjak.

Z možem sva zbrala fante in dekleta v starosti od dvanajstega do šestnajstega leta. Z njimi sem začela vaditi bolj zahtevne narodne pleske. Imeli smo redne vaje v žitarski ljudski šoli in nenehno smo iskali harmonikaša. Par mesecev nam je igral Joži Starc, nato dalj časa Joži Broman. Za učenje gorenjskih narodnih plesov sem našla pomoč v Predvoru in Kranju. Za organizacijo in denarna sredstva je vseskozi skrbel moj mož Franc Kukovica.

Za prvi pomembnejši nastop pri ljubljanski ohceti v Ljubljani smo si pri folklorni skupini v Železni Kapli sposodili narodne noše in tudi harmonikaš Zdravko Haderlap nas je spremljal. Veselo je bilo in dobro smo zaplesali. Imeli smo polno načrtov in malo denarja.

V tem času smo znali splete koroških, gorenjskih in belokranjskih narodnih plesov. In kar je zelo pomembno, Zdravko nam je igral pri vseh nastopih in mnogih vajah. Nastopali smo na domačih prireditvah, pri sosednjih društvih in v Sloveniji.

Plesalk in plesalcev je že plesala v otroški skupini, nekaj jih je ostalo iz razpadajoče. Navadno je bilo v skupini do osem parov, sedaj sem jih imela dvanajst. Posebno veseli smo bili vsi domačina iz Polene, Karicla Emila, stalnega harmonikaša skupine, ki je igral vse melodije. Po-

selju tik ob morju. Na prvem seminarju leta 1989 smo se naučili Babjo hojset, dvajsetminutno predstavitev domačega ljudskega običaja, v katerega je vpletenih osem koroških narodnih plesov. Babja hojset je nastala po ideji Zdravka Haderlapa ob sodelovanju naše skupine. Seminarja se je udeležila tudi Brigita Pesjak, ki nam je mnogokrat pomagala tudi pri vajah doma. Za leto 1990 smo si zadali naštudiranje dveh

lerijo Žalig. Skupina je plesala zelo kvalitetno, živahno, nasmejana in skorajda brez napak. Imeli smo plesov za skoraj dve uri. Lahko smo oblikovali celovečerni program, kar smo parkrat tudi storili.

Vrste plesov se nismo naučili slučajno, pač pa zaradi podobnosti noš. Z dodatki smo iz koroške noše napravili originalno gorenjsko nošo, iz belokranjske originalno prekmursko in porabsko. Dvema nošama je bilo treba dodati npr. druge čevlje, nogavice, predpasnik, srjaco, bluzo, klobuk, pokrivalo in podobno. Dejansko smo imeli pet originalnih noš in plesali vse narodne pleske v ustreznih nošah, kar je edino pravilno.

S to skupino smo v tem času dostikrat nastopali doma, pri sosednjih društvih na Koroškem, različnih občinskih prireditvah, na koroških večerih v Celovcu, za goste v hotelih in campih. Sodelovali smo na kulturnih prireditvah in festivalih v Sloveniji, na Madžarskem, Češkem in v Italiji. Veliko je bilo težav, a tudi mnogo lepih trenutkov po uspešnih nastopih. Ostali so lepi spomini.

Po 15 letih dela s in za folklorno skupino SPD »Trta« Žitara vas, septembra 1994, sva skupino prepustila mlajši generaciji. Vesela sem, da skupina, čeprav po številu plesalk in plesalcev manjša, nadaljuje z delom. Želim ji mnogo uspešnih nastopov, nadaljevanje že dvajsetletne tradicije in koš prijetnih skupnih doživetij.

Folklorna skupina SPD »Trta« leta 1991

Po približno desetih letih našinega vodenja folklorne skupine je prevzela skupino Leni Urh. Skupina se je po par mesecih skoraj razšla. Da ne bi bil ves dosedanji trud zaman in pri »Trti« prenehala folklorna dejavnost, sva z možem tretjič poprijela za delo. Sestavila sva novo skupino. Večina novih

leg Emila smo imeli še harmonikaša Konrada Ounitscha in Jozija Lipuša. Redno smo vadili v novi ljudski šoli v Žitari vasi.

Ker smo hitro znali vse splete narodnih plesov, ki jih je plesala prejšnja skupina, smo si zadali nove naloge. Trikrat sva organizirala sedemdnevne seminarje v Novemgradu, v na-

venčkov prekmurskih plesov pod vodstvom Valerije Žalig iz Beltincev, kar nam je izvrstno uspelo. Tretji seminar leta 1993 je bil posvečen učenju porabskih plesov, ki jih plešejo Slovenci na Madžarskem. Na seminar sva povabila plesalca folklorne skupine iz Gornjega Senika Biserko in Štefana ter Va-

ŠENTPRIMOŽ

Raziskovalna delavnica kot življenjska izkušnja

Leta 1993 je Slovenska prosvetna zveza organizirala prvo raziskovalno delavnico, na katerih se od tedaj naprej srečavajo mladinci iz Koroške in Slovenije. Udeleženci letošnje, že sedme raziskovalne delavnice so se skupno s petimi mentoricami iz Slovenije sečali v Šentprimozu. SPD »Danica« in Slovenska prosvetna zveza sta organizatorično oz. finančno podprli projekt, ki je potekal od 11. do 16. julija.

V tem tednu so mladinci v štirih skupinah raziskovali raznolika področja domačega življenja v Šentprimozu in okolici. Teme so bile kultura v kraju, domača obrt, Florjaniovo petje, razvoj turizma ter življenje in delo Wernerja Berga. Na prezentaciji rezultatov prejšnji petek so mladinci po pozdravnih in zahvalnih besedah ter glasbenem prispevku otroškega zbora predstavili svoje delovanje in zbrano gradivo.

Obrtniška skupina je raziskovala področja kot so ščetarstvo, kovaštvo, kolarstvo, coklarstvo ali grabljarstvo. Štirje člani skupine so povpraševali domačine po ljudskem izročilu in problemih na po-

dročju domače obrti, pri čemer so izvedeli, da je industrija že izpodrinila skoraj vse domače obrti.

Člani skupine »turizem« so si za svojo prezentacijo izmislili posebno presenečenje: z igrali so kratko gledališko predstavo, ki je ponazarjala turistične aktivnosti – od kosila prek

ustnega izročila njegovih znanec, ne pa toliko Berg umetnik.

Dejavnost kulturnega društva Šentprimoz je bila tema nadaljnje skupine, ki je svoje delo osredotočila predvsem na zbor »Danica«. Običaj Florjaniovega petja so predstavili na originalen način, s tem da so pripovedovali o običaju tako v prete-

Mladinci iz Slovenije in Koroške so v svojem počitniškem času raziskovali življenje v Šentprimozu in okolici

športa tja do večernih zabav.

Geslo »Mož z nahrbtnikom in kolesom« si je zadala skupina, ki je raziskovala življenje slikarja Wernerja Berga. Pri tem je skupino predvsem zanimala Bergova osebnost v luči

klosti, kakor tudi danes. Tako je bilo »učenje, ne iz učbenika, temveč s tem, da živiš med ljudmi«, po besedah mentorice Romane Savnik »čudovita življenjska izkušnja za vse udeležence«.

T. G.

Prijazen sprejem mladinskega zbora

20 let kolonije na Rebrci

V ponedeljek se je spet začel teden mladih umetnikov na Rebrci, ki je zaradi velikega zanimanja razdeljen na dva tedna. Skupaj se ga bo letos udeležilo več kot 130 otrok. Vse to gotovo ne bi bilo možno brez vztrajnega dela župnika Poldeja Zundera. Ko je pred leti prišel pomagat takratnemu župniku Turnšku v majhno faro pod Obirjem se mu je porodila zamisel, iz katere se je razvil današnji Mladinski center na Rebrci.

V nedeljo, 18. julija, je hišni gospodar ali »kulturna vest občine« (tako kapelški župan Haderlap) vabil na dan odprtih vrat in gratulantom pokazal plodove dela, ki ga uspešno izvršuje s pomočjo prizadevnih sodelavcev. Med gosti je lahko pozdravil vrsto zastopnikov iz

občinskega, okrajnega in deželnega političnega in kulturnega življenja, zastopnika R Slovenije in tudi škofa Kapellarija. Vsi so gostitelju izrekli vse priznanje za njegovo kulturno delo na Rebrci, Poldej Zunder pa se je zahvalil sodelavcem, mentorjem in seveda podpornikom mladinskega centra, ki so podprli in še naprej podpirajo to iniciativo.

Dan odprtih vrat je nudil tudi raznolik kulturni spored, mdr. s predstavitev knjige »Igrajmo se z lutkami« mentorice Brede Varl. V prostorih komende pa so razstavljena dela umetnikov, ki bodo meseca julija spodbujali kreativnost udeležencev tedna mladih umetnikov.

A. L.

VRATA-MEGVARJE

Vrata so se odprla

Avstrijsko-italijanski mejni prehod pri Vratah je prejšnji teden postal za nekaj ur kraj postanka in zabave. Tam, kjer so še pred kratkim cariniki kontrolirali potnike in kjer so medtem vse te kontrole odpadle, je ORF predstavil oddajo, ki jo je to sredo predvajal na prvem programu.

senic so kar številni publiki, ki se je kljub deževnim razmeram znašla na mejnem prehodu, krajšali čakanje na temo. Župani obmejnih občin Rateče, Tarvisio in Arnoldstein so poudarili skupnosti med ljudmi, ki so jih ločevale in jih še ločujejo državne meje. Vendar, ali meje res ločujejo?

Vsi pod eno streho: z leve župani Rateč, Trbiža in Podkloštra

»Achtung Grenze« je naslov oddaje, ki raziskuje območje na tromeji Avstrija – Italija – Slovenija. Prav po cesti so organizatorji postavili klopi, šotore s pijačami in velik ekran, na katerem so v polmraku začeli vrteti film. Prej je bil še na vrsti kulturni spored. Avstrijska godba na pihala, ženski kvartet iz italijanskih Žabnic in plesna skupina iz Kranjske Gore in Je-

Po tem, ko sem si ogledal dokumentacijo, ne bi več mogel odgovoriti z odločnim »ja, seveda«. Film prikazuje situacijo te regije za časa monarhije, Hitlerja in Mussolinija in na ta način skuša razumeti razvoj tega multietničnega prostora do današnjega dne. V filmu se pokaže, da je avstrijsko-italijanska meja bila bolj živahna, saj so se številni gostje, ki so se

odpravljali še južneje, tudi ustavljali – čeprav včasih nekoliko krajše – na obmejnem območju. Danes, ko ni več kontrol, vsi le drvi naprej, ne da bi obstali in se prepričali o naravnih lepota in zgodovinskih bogastev teh krajev. V dokumentaciji postane jasno, da so kraji tako na avstrijski, kot tudi na italijanski in slovenski strani v gospodarsko izredno slabem stanju, kar privede do odseljevanja mladih in nadaljnega propada infrastrukture. Turizem bi bil prav gotovo ena izmed možnosti za krepitev regionalnega gospodarstva. Skupna kandidatura za olimpijske igre, ki – kot vemo – ni bila uspešna, kaže, da se turistični menedžerji zavedajo pomena in smiselnosti prekomejnega sodelovanja pri promociji tega prostora. Primer gasilskih enot, ki po potrebi gasijo v sosednji državi nam predloča, da je taka pomoč že dalj časa realnost. Sicer se v zadnjih letih veliko govori o dobrem vzdušju, ki vlada med Slovenci, Avstrijci, Furlanci in Italijani, vendar je temu pogosto vzrok le odsotnost sovraštva in ne odprtost ljudi. Iluzorno je pričakovati, da bi se vsi radi imeli, dobro razumeli in si dnevno izkazovali medsebojno spoštovanje; nenazadnje tudi zaradi tega, ker to tudi nihče ne pričakuje npr. od Italijanih samih. Veliko bo treba – ne le na gospodarskem področju – še storiti in se držati starega kitajskega pregovora, ki se glasi približno takole: »Kar bo, že je.« Upam le, da ne mimo.

M. G.

ŽITARA VAS

Skupina »Mainstreet« skrbela za odlično zabavo

Tudi drugo prireditev open-aira v Žitari vasi so morali preložiti v halo IPH, toda to ni krajšalo zabave, ki so jo lahko doživeli obiskovalci koncerta. Vokalna

njem, šalami in kabaretističnimi vložki spravljal publiko v smeh. Tako je edini nemški član skupine prebiral avstrijsko-nemški slovar, medtem ko

Vokalna skupina »Mainstreet« je navdušila žitarsko publiko

skupina »Mainstreet« z Dunaja je namreč z mešanico kabareja in glasbe pripravila izredno uspel večer.

Melodije »Mainstreeta« so prinašale skoraj izključno znane popevke, tako angleških, kot nemških. Smešna in ironična besedila v dunajskem narečju pa so prispevala svoj delež k uspelemu programu. Med pesmimi so pevci s pripovedova-

je njegova plavalas kolegica dokazovala predsodke, ki so jim izpostavljene blondinke v naši družbi.

V drugi polovici koncerta so nastopili »Mainstreet Boys« – dunajska izpeljanka ameriških »Backstreet Boys«, ki so jih zelo uspešno kopirali. V veselje publike so pri tem še malo pretiravali. S presenetljivimi zvočnimi efekti brez instrumentalne

»pomoči« je skupina »Mainstreet« dokazala ne samo svoj talent kot zabavna, temveč tudi kot vrhunska glasbena skupina.

Proti koncu je ena od pevk na oder pripeljala še Pavleta Zablatnika, ki se je očividno zelo dobro počutil v svoji vlogi pri skladbi »Du bist mei Tiger«. Pet članov »Mainstreeta« je ob koncu moralo zapeti še dva dodatka in s tem je izzvenel lep glasbeni in zabavni večer.

T. G.

Natečaj za občine

Zvezno ministrstvo za okolje, mladino in družino razpisuje natečaj za občine na temo »K družbi za vsa starostna obdobja« (Zu einer Gesellschaft für alle Lebensalter).

Sodelujejo lahko iniciative iz vseh avstrijskih občin, zastopane z županom ali pristojnim referentom. Z natečajem želijo opozoriti na obstoječe tovrstne pobude, ki so javnosti bolj prikrite. Najboljše iniciative bodo prejmejo nagrada do 100.000 šil. Prijavnice: BM für Umwelt, Jugend und Familie, Abt. IC/4, Franz Josefs Kai 51, 1010 Dunaj ali tel.: 01/534 75-335 (mag. Renate Dorfmeister, e-mail: re-nate.dorfmeister@bmu.gv.at).

FBI – agent v imenu človekovih pravic 60-letnik

Odkar je človek izumil čas (za merjenje časa pravzaprav?) si pomagamo s številkami, ki nam ta čas merijo. Še ne dosti časa je številka 60 – hočeš, nočeš – povezana z imenom Feliks J. Bister in čeprav ura teče, mi le pove, da je čas v primeru FJB lahko skrajno poljubna črta.

Če ga ne bi bil spoznal in se na lastne oči prepričal o njegovi veličastni postavi, ki dokazuje – hočeš, nočeš –, da so skromna študentska leta že nekaj časa mimo, potem bi menil, da imam opravka z mladeničem, čigar duša se ne

misli starati. Takšnega sem ga tudi spoznal in ga še spoznavam; vendar v mislih, hiter, če je treba komu pomagati, izredno gostoljuben in – kar se mi je osebnost najbolj pozitivno vtisnilo v spomin – tudi hudomušen. Skratka oseba in osebnost, ki presega običajne »mere« in meje staranja. Zato mu tudi ne bi klical na mnoga leta, temveč mu želim še mnogo vneme, obilo idej, hudomušnic predvsem pa bifejev.

Marko Gabriel

ROŽEK / GALERIJA ŠIKORONJA

Hokejeve hiše

Giselbert Hoke je ime umetniku, ki trenutno razstavlja svoje slike v »obdravski« galeriji Šikoronja v Rožeku. Slike so kvalitetne, to opaziti ni težko. Slike so mi ugajale, kar seveda še ne pove veliko. Na slikah so videti hiše. Na vsaki sliki so. Hiše na slikah torej. To ni zelo originalno. Zakaj naj bi tudi bilo? Rad bi imel kako tako sliko, si mislim, tako neoriginalno sliko s hišami na

platnu. In sem si vse te hiše ogledal in se peljal domov, ko so ljudje še prihajali. Lepo je bilo. Muzika je igrala, verjetno je kdo še kaj pametnega povedal o tej in oni sliki s hišami. Ja, to je pa res paradokso, da si hiše obesiš v hišo. Hiše v hiši torej. Zakaj pa ne? Predvsem zaradi tega, ker so lepe – dekorativne. Res so dekorativne! Kupite jih, ne bo vam žal. Avtor slik pa bi bil vesel. Na ogled in prodaj še do 29. avgusta. Galerija je odprta od srede do nedelje od 15.–19. ure ali po telefonskem dogovoru.

ŽELEZNA KAPLA

Pravšnja poletna noč

Za teden dni preložena Poletna noč v Železni Kapli je tokrat popolnoma uspela. Društveniki »Zarje« so lahko povsem zadovoljni še zato, ker je organizacija in izvedba prireditve zahtevala zelo veliko dela in – kar je najpoglavitejše – tokrat je bilo tudi vreme naklonjeno.

Dva dni je bil prostor pred občinskim kopališčem pravo gradbišče, kjer so prostovoljci zgradili skoraj majhno vasico z vhodom, odrom za muzikante, plesiščem, šotori in utami. Dodatno vzdušje so ustvarili še z okrasnim zelenjem in primerno osvetljava. Do sobote zvečer je bilo dostavljeno vse potrebno, od hladilnikov do čebule iz njihovih Kort. Poletna noč se je lahko pričela.

Zaigrali so Podjunski muzikantje, obiskovalci so se zavrteli na plesišču, iz kuhinje je valjivo zadilalo, gospodinje so zamesile prvo serijo okusnih

krofov, natakarike in natakariji so pohiteli k mizam. Poskrbljeno je bilo za vsevrstne želje, ljudje iz vseh koncev in krajev pa so številno prihajali. Vsi so bili enako dobrodošli: »navadni« in »častni« gostje, starejši in mlajši. Še posebno številno je prihajala mladina.

Kramljanje pri mizah ali pri šanku, mladež, ki se poskuša v polki ali dedej, ki plešejo tivist, direktorica z vrčem piva ali doktor s krofom v ustih; dobra kava ali modna pijača, apetit na čevapčiče ali pene piva okrog ust, dekleta s srečkami ali smeh z dobljeno nagrado, objemi na plesišču ali poljubi bolj na skrivnem, muzikantje in plesalci z dobro kondicijo, ... Vse to in še več je bila Poletna noč pod kapelškim nebom. Noč, ki je za nekatere trajala so svetlega dne, do jutra, ko je bilo treba spet vse glavno pospraviti. Nekaterim pa je ostalo dosti dela še skoraj za ves teden.

Kdor je zamudil letošnjo Poletno noč, je zamudil veliko. Vabimo pa že na naslednjo, ki bo junija 2000 in bo jubilejna trideseta.

M. T.

CELOVEC

Nov »most«

Koroška literarna in kulturna revija »Die Brücke« bo po daljšem premoru leta 2000 spet izhajala. Deželni glavar Haider je dal nalog nov koncept revije, ki naj bi bila zabavna in informativna, poročala o mnogolikem kulturnem življenju na Koroškem in o prekomejnih kultur-

nih iniciativah. Prevzela naj bi tudi vsebine magazina 3K, imela kulturni koledar, program alternativnih kin in poročala o galerijah in razstavah.

Več kot 25 let je »Die Brücke« vodil umrl Ernest Gayer, ki je k sodelovanju redno vabil tudi domače slovenske umetnike. Novi izdajatelj Thomas Kreuzer in urednik Georg Maurer upata, da bosta lahko navezovala na kakovost nekdanje revije.

PRIREDITVE

PETEK, 23. 7.

ŽITARA VAS, farovško dvorišče
– SPD Trta
20.30 Foklorna noč

NEDELJA, 25. 7.

TINJE, Dom v Tinjah
Potovanje čebelar in čebelar-
jev in drugih interesentov v.
Slovenijo; vodita ravn. Mirko
Srienc in Pabel Zdešar

HODIŠE,
Podružna cerkev pri Šmarjeti
10.30 Šmarješko žegnanje

RADIŠE, pri Janežu v Kozju –
SPD Radiše

14.00 Tekma koscev

PONEDELJEK, 26. 7.

REBRCA, Mladinski center – KKZ
10.00 Teden mladih umetnikov.
Traja do 24. julija.

SOBOTA, 31. 7.

TINJE, Dom v Tinjah
18.00 Slovenske počitnice za nadalje-
valce I. in II.. Vodita Simona
Dečko in Ksenija Vidic;
traja do sobote, 13. avgusta.

SOBOTA, 7. 8.

GORA, pri Košarju –
Vaščani pojo
20.30 Festival Kernjakovih pesmi.
Nastopajo: MoPZ Trta iz Žitare
vasi, Mva Pavel Kernjak
z Maribora, Duo Pavle & Albert
in Vaščani pojo

GALERIJE IN RAZSTAVE

VELIKOVEC

Franz Holzer – Olje na platnu
Okrajno poglavarstvo,
Sponheimerstr. 2, Velikovec
10. julij – 20. avgust 1999
PO do CE – 7.30 do 16.00,
PE – 7.30 do 13.00

OSOJE

Od Hansa Hartunga
do Corneliusa Koliga – Umetnost in
demokracija. Upor in svoboda
Galerija Carinthia, Samostan Osoje
3. julij–29. avgust 1999
dnevno – 10.00 do 12.00
in 15.00 do 20.00

CELOVEC

Stike in grafike iz Neuriedske zbirke
in Cabinetta Imst
(Picasso, Toulouse-Lautrec, Matisse,
Chagall, Kokoschka, Schiele) –
Schöne Frauen – Damen, Mädchen
und böse Weiber
Galerija v Mestni hiši,
Theaterplatz 3, Celovec
8. julij–24. september
PO do PE – 10.00 do 19.00, SO –
10.00 do 17.00, NE in prazniki –
10.00 do 15.00

PLIBERK

Werner Berg
Galerija Wernerja Berga
glavni trg Pliberk
SR do NE – 10.00 do 12.00 in 14.00
do 17.00, TO – 14.00 do 17.00

VIDETI / SLIŠATI

LIUBLJANA, KUD FRANCE PREŠEREN

TRNFEST '99

Informacije o programu:
tel. 00386/61/332288 ali na internetu
<http://www.kud-fp.si>.
Prost vstop na vseh prireditvah!

Festival Kernjakovih pesmi

Nastopajo:
MoPZ »Trta (Žitara vas)
Mva »Pavel Kernjak« (Maribor)
Duo Pavle & Albert
Vaščani pojo

Sobota, 7. avgusta 1999, ob 20.30
pri Košarju na Gori (ob slabem
vremenu v ljudski šoli v Bilčovsu)

Planinska skupnost Večna vas-
Podgora vabi na

ŽEGNANJE NA PECI
PRI VEŠKEM STANU
v nedeljo, 25. julija 1999.

Sv. maša bo darovana za vse
ljubitelje gora in planin ob 10.30.

MOHORJEVA LJUDSKA ŠOLA
vabi na

IZOBRAŽEVANJE AVTENTIČNE ORFFOVE
DEJAVNOSTI PO PROGRAMU:
C-1-PRVA STOPNJA ORFFOVE ELEMENTARNO
GLASBENE GIBNE VZGOJE (4. deli)

Predavatelj: gospa IDA VIRT
(diplomantka Orff Instituta v Salzburgu)

1. Orffov instrumentarij in kljunasta flavta	23. 10.
2. Pentatonika in ostinatna spremljava	20. 11.
3. Kadencirana spremljava	11. 12.
4. Glasbena pravljica	18. 12.

Termini vedno ob sobotah s pričetkom ob 10. uri

PRAZNUJEJO!

Rudi in Jakej Mlečnik iz Sel – rojstni dan; Vera Sticker iz Šentjakoba – osebni praznik; Oswald Wrienz iz Vinogradov – 60. rojstni dan; župnik Lovro Kassl iz Hodiš – 60-letnico mašniškega posvečenja; Hermi Singer iz Loč – rojstni dan; Jaki Potočnik iz Goselne vasi – rojstni dan; Urh Marta s Plaznice – rojstni dan; Jakob Wastl z Metlove – rojstni dan; Bernard Sadovnik iz Globasnice – 35. rojstni dan; Anka Hribar iz Železne Kaple – rojstni dan; Sonja in Albert Verdel iz Galicije – 10. letnico poroke; Jakob Wolte z Borovnice v Apačah – 90. rojstni dan; Neli in Ciril Mikl z Zgornjih Rut na Radišah – 60. rojstni dan in god; Tonči Koren iz Šentjakoba – rojstni dan; Joži Valentinič in mag. Aleks Schuster iz Rožeka – rojstni dan; Ani Hobel iz Rožeka – rojstni dan; Jakob Hribernik iz Sel – 60. rojstni dan in god; rojstne dneve člani društva upokojencev Pliberk: Antonija

SLOVENSKI
VESTNIK

čestita!

Kulmesch, Valentin Čebul,
Jakob Hirm in Ana Perč;
Vincenz Gotthard iz Celov-
ca – rojstni dan; Erih Mikl iz
Železne Kaple – rojstni dan;

Ana Blatnik iz Bilčovsa – rojstni dan;
Hanzi Wieser iz Bilčovsa – rojstni dan.

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev
za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA

dr. Andrej Leben (-34) Jože Rovšek (-30)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566
VSI
Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKO ODDAJE – teletext 299

Četrtek, 22. 7. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Žilja

Petek, 23. 7. ■ 18.10 Utrip kulture

Sobota, 24. 7. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi
– od srca do srca

Nedelja, 25. 7. ■ 6.06 Dobro jutro, Ko-
roška / Guten Morgen, Kärnten! (mag.
Daniel Sturm) 18.00 Glasbena mavrica

Ponedeljek, 26. 7. ■ 18.00 Kratek stik

Torek, 27. 7. ■ 18.10 Otroška oddaja

Sreda, 28. 7. ■ 18.10 Glasbena oddaja
21.04 Večerna oddaja

DOBER DAN, KOROŠKA

Nedelja, 25. 7. ■ 13.30 ORF 2 – Kdo bi si
mislil, da bo, ko je steklo toliko vode po
Beli, ostala ugotovitev: mladinski center
na Rebrci kaže mladim pot k ustvarjalno-
sti • Pevci iz Sarajeva na Koroškem zbira-
jo za projekte v Bosni • »Šum«: vznemirl-
jiva skalnata soteska s sedmimi slapovi •
Smehljaj na potovanju • Obisk pri pred-
sedniku društva slovenskih pisateljev
Hermanu Germu v Nonči vasi pri Pliberku
• »Ozemljitve« – žgana lepota Nežike No-
vak

Ponedeljek, 19. 7. ■ 2.50 ORF 2 – Po-
novitev) 16.30 TV SL01 – Ponovitev

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

VSAK DAN ■ 6.00 Dobro jutro, sonce
8.00 Domače viže in zborovska glasba
8.30 Živa (do 10.00) 14.00 V taberni
16.00 Od štirih do šestih

Nedelja, 11. 7. ■ 8.00 Otroški vrtljak
8.30 A capella – Stanko Polzer o poet-
nem delovanju zborov 15.30 Voščila

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PETEK, 16. 7. ■ 10.00 Vročinski val 12.00
Poročila 12.07 Vročinski val 18.00 Smeh
& Solze 18.45 Poročila 19.05 Otroški ko-
tiček 19.15 Še pomnite to pesem? 20.00
Soundcheck 21.00 DJ Line 22.00 Glasba

SOBOTA, 17. 7. ■ 10.00 Na poti v vas
11.30 Campus 12.00 Poročila 12.07
Vročinski val 13.00 Die Welt – ein Dorf
18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00
Glasba 20.00 Yugorock 23.00 Glasba

NEDELJA, 18. 7. ■ 10.00 Evropa v enem
tednu 10.30 Glasba 11.00 Literarna ka-
varna 12.00 Poročila 12.07 Glasba
18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00
Glasba 20.00 Sunday Loops 22.00 For
those about to rock

PONEDELJEK, 19. 7. ■ 10.00 Vročinski val
12.00 Poročila 12.07 Vročinski val 18.00
Smeh & Solze 18.45 Poročila 19.05
Otroški kotiček 19.15 Še pomnite to pe-
sem? 20.00 Take the jazz train 22.00 Die
Welt – ein Dorf 23.00 Šoja & Elster

TOREK, 20. 7. ■ 10.00 Vročinski val
12.00 Poročila 12.07 Vročinski val
18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.05
Otroški kotiček 19.15 Še pomnite to pe-
sem? 20.00 Noche Latina 21.00 Campus
22.00 Literarna kavarna 23.00 Glasba

SREDA, 21. 7. ■ 10.00 Vročinski val
12.00 Poročila 12.07 Vročinski val
18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.05
Otroški kotiček 19.15 Še pomnite to pe-
sem? 20.00 Ruff Radio 22.00 Mad Force

ČETRTEK, 22. 7. ■ 10.00 Vročinski val
12.00 Poročila 12.07 Vročinski val 18.00
Šoja & Elster 18.45 Poročila 19.05
Otroški kotiček 19.15 Še pomnite to pe-
sem? 20.00 Music for the masses 23.00
Internet Freak Show 1.00 Soundtrack

VOŽNICA

Slavje pri Njancu v Vožnici

100 let – bog živi ga 100 let – je zadonelo iz grl Horjancev prejšnji četrtek zvečer pred hišo Njancove domačije. S to pozdravno pesmjo smo odločili pevci, naj slavljenec Folti Zausnig – steber društva Horjancev – še 30 let ostane med nami. Veselo razpoloženje v pesmi in besedi je trajalo pozno v noč. Zanimiv je Foltijev recept za dobro in zdravo bitje: »Havžin-ho čriaz data, devo pa vdržat. Pa samu to jesta, ka da ona skuha. Hvala tudi Njancinji Hildi za vso to gostoljubnost.«

Ob taki priložnosti se govori tudi o preteklosti. V krutem, smrtonosnem zasledovanju je tudi Njancova družina pretrpela nacistično nasilje. Folti pravi: »Kako odpustiti in pozabiti, ko se biči in tuljenje esesovcev zmiram gostejše pojavljajo v sanjah, tako da si človek zjutraj zmučen in znojen, namesto spočit? Kdo nas še v sanjah zasleduje?«

Njancova hiša, ki stoji na meji treh občin Kotmara vas, Hodiše in Celovec, je dala vsakemu zasledovanemu zavetje in prehrano. Mladi 15-letni Folti

je že zelo zgodaj moral spoznavati smrtonosno dejstvo nemško-nacistične vlade. Nacisti-vohuni so zasledovali Habnarja na Ročici, ki je tudi pomagal partizanom in v nemške zapore izgnanim domačinom. Habnar so bili mož z veliko zaslug v Kotmari vasi.

Prišla je k Habnarju tolpa vojakov, oblečenih v partizanske uniforme. Govorili so večina slovenščino, se izdali za partizane in da iščejo stik z tukajšnjim partizanskim odredom. Žalibog je Habnar tem slovenskim esesovcem nasedel. Na licu mesta so ga ti zločinci pretepli in s pištolo v hrbtu jih je moral voditi do Njancove domačije. Na razvratnem obnašanju teh vojakov, pili so in žrli od večera do polnoči, so Njancovi hitro spoznali, da to niso partizani in niso izdali nobenih zaupnikov. Grozeča nevarnost se je občutno stopnjevala. Na skednju so ujeli esesovci tudi ranjenega partizana Grmovškovega Toneta iz Kočevja. Ob polnoči je esesovski partizan zatulil: »Hände hoch – Gestapo!« Samo tedaj 20-letna hčer-

ka Elija je utegnila pobegniti skozi podstrešna okna v bližnji gozd. Streljali so za njo, pa je niso zadeli. Mamo Meto, mladince Foltija in Tinija so pretepli in odgnali v Celovške zapore. Hči Eli se je prebijala od zavetja do zavetja pri dobrih in zavednih ljudeh, dokler da ni našla zatočišča pri partizanih.

Vsaka vas je imela svojega nacističnega blokfirerja, ta pa svoje nacistične vohune. Ta banda iz slavnih abwehrkempfarjev in heimatbunda je bila dobra poznavalka domačih razmer. Z esesovsko drhaljo so bili bežeči Eliji tik za petami in razmetavali hiše ter zasajali bajonete v slamo in seno ter zasliševali domačine. Mamo Meto so v Celovških zaporih mučili, bičali in zasliševali mesec dni. Gestapovski domačin Selak je ob zasliševanju pljuval mami Meti v obraz. Po vojni je bil Selak entnificiran in spet pošteni prve vrste.

Njancinja Meta so Selaka ob priliki spet srečali in mu rekli: »Rada bi se ti zahvalila z mojimi pestmi« in mu pljunili v obraz. Tri dni in noči sta Folti

in Tini brez oskrbe bila v nabitnem vihwagonu, dokler jih niso z drugimi talci pripeljali v KZ Dachau. V bloku 17 sta mladeniča ob vsakodnevni torturi, kričanju in bičanju esesovcev prestala to taborišče. V zadnjem hipu esesovske vlade so si izmislili za ujetnike Dachaua vernichtungsmarsch. Tulili so, kdo da noče hoditi, bo takoj ustreljen in to se je tudi dogajalo. Folti je spotoma videl, da so esesovci vsakega, ki je pešal, takoj ustrelili. Folti, sam prestrašen, se je bal za mlajšega brata Tinija. Vlekla sta z drugimi voziček, nabasan s kruhom. Skrivoma je Folti izstaknjeval ta kruh in ga lomil tudi svojem. Med talci je bil vohun, ki je tudi jedel ta kruh in je rekel, da bo Foltija izdal. Takoj sta fanta voziček spustila in se pomešala v gnečo. Ta todesmarsch je že trajal 5 ali 6 dni, deževalo in zeblo je. Neko jutro je ležalo na spavajočih truplah celo 20 cm snega. Folti še zmiram ve za vsak korak tega todesmarscha, skoraj bi sam podlegel na tej cesti mrličev.

Naenkrat se je kolona talcev ustavila, esesovci so po svoje izginili. In talcem nasproti so prihajali ameriški topovi in jih osvobodili – 1 uro pred smrtjo.

Njancovi so se vsi srečno vrnili domov in pogumno spet zgradili lepo oropano Njancovo domačijo. Skoraj vsi partizani so že prišli k Foltiju na obisk. Foltija bi veselilo, če bi se še uglasil partizan Tone Grmovšek iz mesta Kočevje. Prinesli so ga s prestreljeno nogo. Mesec dni so ga Njancovi skrivali in zdravili. Z Njancovimi se je vrnil iz Dachaua tudi Grmovšek, in skupaj so pretrpeli to nemško strahovladno. Pri Njancovih čaka doživeta drama še na svojega zapisovalca.

Vse premalo se zavedamo prispevka našega ljudstva v borbi proti hitlarskemu nacizmu. Le na razbičanem hrbtu naših mater in očetov je zrastle svoboda in nevtralna Avstrija. Če vidimo žrtev Njancove družine in drugih sotrpinov, je naša budnost majhna in komaj svinčnika vredna.

Jozi Pack

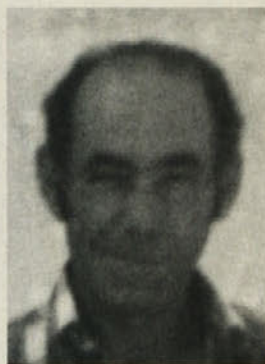
Pogreb Vazarja – Andreja Polzerja

V soboto, 17. julija 1999 so na šentprimškem pokopališču položili k večnemu počitku Andreja Polzerja, po domače Vazarja. Velika udeležba pogrebcev od blizu in daleč je potrdila, kako spoštovan, priljubljen in priznan je pokojni bil. Zibel mu je tekla pri Vazarju, močni in trdni kmetiji na Vazah pri Spodnjih Vinarah. Pri Vazarju so omika, kultura in skrb za slovensko besedo bili in so bistven del družinske zgodovine ter tradicije, in tako je bilo povsem jasno, da so se Andrej, njegova sestra Micej ter brata Franc in Stanko dejavno vključili v Slovensko prosvetno društvo »Danica« kot pevci in igralci.

Pokojni Andrej Polzer je sodeloval v številnih igrah in je veljal za dobrega igralca. Kot najstarejšemu sinu mu je bilo usojeno, da je prevzel domačijo. In res, Andrej Polzer je bil kmet z dušo in telesom. V časih, ko so ponekod kmetije osamele in bile opuščene, je on gradil ter utrjeval temelje svoje domačije in ji tako zagotavljal obstoj, razvoj in razcvet. Življenjsko družico si je izbral pri Ravbarju na Voglah, v zakonu so se jima rodili štirje otroci, ki sta jih z ženo vzgojila prav tako v zavodne in aktivne člane naše narodne skupnosti.

Andrej Polzer ni bil človek zapečka, ampak je brez dolgovnega besedičenja pomagal, kjer je mogel. To je veljalo tako za sosesčino, kot tudi

za siceršnje družbeno delovanje. Priskočil je na pomoč, ko se je gradil Kulturni dom

»Danica«, pomagal je, ko je Slovenska prosvetna zveza v neposredni bližini prirejala predstave na prostem. In ko je bilo treba v občinski sobi občine Škocjan zastopati interese slovenskih občanov, je Andrej Polzer prevzel to odgovorno in zahtevno nalogo ter jo izpolnjeval v splošno zadovoljstvo in priznanje.

Potem ko je nekoliko izpregel, da bi se vsaj oddahnil od dela, pa mu je nenadna smrt pretrgala nit življenja. In to le par dni pred 65. rojstnim dnevom.

Pogrebne obrede je opravil domači župnik, na grobu so pokojnemu Vazarju in članu »Danice« zapeli domači pevci in zadnje besede slovesa so izpričale, da je Andrej Polzer zapustil veliko vrzel, ki jo bo le težka moč zapolniti. Naj počiva v miru, ženi, otrokom in svojem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

■ Pismo bralca

Odprto pismo NSKS, ZSO, »Tedniku« in »Vestniku«

»Naš tednik« piše, da je predsednik NSKS nezadovoljen z zveznim kanclerjem Klimo, češ, kanclerju manjka zanimanje in veselje do slovenske manjšine v Avstriji itd. Po mojem je eden od razlogov za kanclerjevo zadržanje ta »naš način« ravnanja, da ne rečem »obnašanja«. Sicer delajo naša društva v Celovcu in na podeželju odlično, ampak žal ne govorimo z enim glasom, če gre za predstavitev in izpolnitev naših temeljnih zahtev. Koordinacijski odbor menda ne

dela tem bolj konsekvantno, zato pa je treba na občnem zboru vseh slovenskih organizacij izvoliti človeka, ki bo za določeno periodo govoril v interesu našega ljudstva, ki bo plačan za to, da to dela, in ki bo nam lahko po določeni periodi položil račun na mizo, kaj je dosegel s podporo vseh funkcionarjev slovenskih društev. Takega človeka je treba najti, ki se bo »znan« pogajati z vlado na Dunaju in z zveznim kanclerjem in ki bo znal avstrijski državi razjasniti, da potrebujemo dvojezične otroške vrtce na Koroškem, da dobimo Velikovec in Pliberk svoje dvojezične krajevne tab-

le in da je »sosvet« samo del od cellega spektruma slovenskega življenja na Koroškem. Zborovanja vseh slovenskih društev, enkrat v Pliberku, potem v Velikovcu, pa v Celovcu, so nujno potrebna, da bojo videli zunaj na Dunaju in tukaj v Celovcu, da so koroški Slovenci pripravljeni boriti se za svoje legitimne zahteve. In nekdo mora biti, ki bo s podporo teh zborovanj položil kanclerju Klimi na mizo to, kar je treba in kar je po pravici.

dr. Jožef Strutz,
9020 Celovec/Klagenfurt

TEKMOVALNI NAČRT '99

1. RAZRED D

1. krog (31. 7./1. 8.): Šmihel – Grebinj, Eitweg – Žitara vas, Klopini – Globasnica, Šentlenart – Vovbre, Šmarjeta/L. – Labot, Šteben/L. – Rikarja vas, Železna Kapla – Metlova
2. krog (7./8. 8.): Metlova – Globasnica, Rikarja vas – Klopini, Labot – Eitweg, Vovbre – Šmihel, Grebinj – Šmarjeta, Železna Kapla – Šentlenart, Žitara vas – Šteben
3. krog (14./15. 8.): Eitweg – Grebinj, Globasnica – Rikarja vas, Klopini – Žitara vas, Šentlenart – Metlova, Šmarjeta – Vovbre, Šmihel – Železna Kapla, Šteben – Labot
4. krog (21./22. 8.): Žitara vas – Globasnica, Železna Kapla – Šmarjeta, Metlova – Rikarja vas, Šentlenart – Šmihel, Grebinj – Šteben, Labot – Klopini, Vovbre – Eitweg
5. krog (28./29. 8.): Eitweg – Železna Kapla, Šteben – Vovbre, Globasnica – Labot, Klopini – Grebinj, Rikarja vas – Žitara vas, Šmarjeta –

Šentlenart, Šmihel – Metlova
6. krog (4./5. 9.): Šmihel – Šmarjeta, Šentlenart – Eitweg, Metlova – Žitara vas, Labot – Rikarja vas, Vovbre – Klopini, Železna Kapla – Šteben, Grebinj – Globasnica
7. krog (11./12. 9.): Žitara vas – Labot, Eitweg – Šmihel, Globasnica – Vovbre, Klopini – Železna Kapla, Šmarjeta – Metlova, Šteben – Šentlenart, Rikarja vas – Grebinj
8. krog (18./19. 9.): Šmihel – Šteben, Železna Kapla – Globasnica, Šmarjeta – Eitweg, Šentlenart – Klopini, Vovbre – Rikarja vas, Metlova – Labot, Grebinj – Žitara vas
9. krog (25./26. 9.): Globasnica – Šentlenart, Klopini – Šmihel, Labot – Grebinj, Rikarja vas – Železna Kapla, Žitara vas – Vovbre, Šteben – Šmarjeta, Eitweg – Metlova
10. krog (2./3. 10.): Šentlenart – Rikarja vas, Metlova – Grebinj, Šmarjeta – Klopini, Eitweg – Šteben, Železna Kapla – Žitara vas, Vovbre – Labot, Šmihel – Globasnica
11. krog (9./10. 10.): Globasnica – Šmarjeta, Grebinj – Vovbre, Klop-

ini – Eitweg, Labot – Železna Kapla, Rikarja vas – Šmihel, Žitara vas – Šentlenart, Šteben – Metlova
12. krog (16./17. 10.): Železna Kapla – Grebinj, Šteben – Klopini, Šmihel – Žitara vas, Šmarjeta – Rikarja vas, Šentlenart – Labot, Eitweg – Globasnica, Metlova – Vovbre
13. krog (23./24. 10.): Žitara vas – Šmarjeta, Globasnica – Šteben, Grebinj – Šentlenart, Vovbre – Železna Kapla, Klopini – Metlova, Labot – Šmihel, Rikarja vas – Eitweg
14. krog (30./31. 10.): Žitara vas – Eitweg, Globasnica – Klopini, Vovbre – Šentlenart, Labot – Šmarjeta, Grebinj – Šmihel, Rikarja vas – Šteben, Metlova – Železna Kapla
15. krog (6./7. 11.): Globasnica – Metlova, Klopini – Rikarja vas, Eitweg – Labot, Šmihel – Vovbre, Šmarjeta – Grebinj, Šentlenart – Železna Kapla, Šteben – Žitara vas

V naslednji številki: tekmovalni načrt '99 podlize-vzhod, 2. razreda C in 2. razreda E!

18. MEDNARODNI ODPRTI ŠAHOVSKI TURNIR V ŠENTVIDU

Dunja Lukan spet na stopničkah

Šahistka SŠZ Dunja Lukan je na 18. mednarodnem odprtem šahovskem turnirju v Šentvidu ob Glini, na katerem je letos tekmovalo 188 šahistov in šahistk iz 11 evropskih držav, spet osvojila mesto na stopničkah. S 4 točkami iz devetih partij je zasedla tretje mesto pri ženskah. Prvo in drugo mesto sta zasedli avstrijski državni prvakini Margit Hennings (ŠD Šentvid) in Sonja Sommer (ŠD Gospa Sveta).

mednarodni mojster Peter Horvath (Elo 2415) z Madžarske s 7,5 točkami. Z enakim številom točk, toda s slabšo Buchholz-oceno, se je na drugo mesto uvrstil novi slovenski veleojster Duško Pavasovič (Elo 2502!), tretje mesto pa si je s sedmimi točkami zagotovil slovenski Fide-mojster Leon Mazi (Elo 2405).

Najboljši koroški šahist na turnirju je bil Fide-mojster mag. Guido Kaspret (ŠD Gospa

mesto. Dobra uvrstitev na turnirju se je obetala tudi mag. Gorazdu Živkoviču (SŠZ): iz prvih petih partij je osvojil 3,5 točk, nato pa je zaradi bolezni (poletna gripa) moral predčasno odstopiti.

I. L.

Zaključna lestvica: 1. Peter Horvath (Madžarska) 7,5 (43) točk, 2. Duško Pavasovič (Slovenija) 7,5 (42), 3. Leon Mazi (Slovenija) 7 (42,5), 4. Alexej Gorbatov (Rusija) 7 (42), 5. Sergej Altukhov (Ukrajina) 7 (40,5), 6. Marko Tratar (Slovenija) 7 (39,5), 7. Oliver Lehner (Avstrija) 7 (39), 8. Robert Wiedner (Avstrija) 7 (35,5), 9. Laszlo Kriszany (Madžarska) 6,5 (43,5), 10. Boris Kljukin (Rusija) 6,5 (42), 11. Guido Kapret (Avstrija) 6,5 (40). Nadalje: 41. mag. Margit Hennings (SV St. Veit/Šentvid) 5,5, 46. Martin Kahlig (ASKÖ Finkenstein/Bekštanj) 5,5, 68. Marko Gallob (ASKÖ Finkenstein/Bekštanj) 5, 97. Sonja Sommer (SK Maria Saal/Gospa sveta) 4,5, 109. Dunja Lukan (SŠZ) 4, 136. mag. Gorazd Živkovič (SŠZ) 3,5, 148. Boris Gallob (ASKÖ Finkenstein/Bekštanj) 3,5, 165. mag. Franci Rulitz (Zugzwang Klagenfurt/Celovec) 3 točke

Gorazd Živkovič (desno) je v prvem krogu igral proti madžaru Kriszaniju

Zmagovalec letošnjega izredno močno zasedenega turnirja z dvema veleojstroma, šestimi mednarodnimi mojstri ter petimi Fide-mojstri je postal

Sveta) na devetem mestu (6,5 točk). Zelo uspešno pa je tokrat tekmoval Marko Gallob (ASKÖ Bekštanj), ki je s petimi točkami zasedel odlično 68.

TEKMOVALNI NAČRT '99

REGIONALNA LIGA

- 1. krog** (31./1. 8.): Wels – SAK, Hartberg – Pliberk, Pasching – Donau Linz, Šentvid – Gratkorn, Lienz – WAC, Voitsberg – Spittal, Bad Bleiberg – Zeltweg
- 2. krog** (14./15. 8.): WAC – SAK, Pliberk – Wels, Lienz – Bad Bleiberg, Spittal – Pasching, Gratkorn – Hartberg, Donau Linz – Šentvid, Zeltweg – Voitsberg
- 3. krog** (21./22. 8.): SAK – Pliberk, Bad Bleiberg – WAC, Hartberg – Donau Linz, Pasching – Zeltweg, Šentvid – Spittal, Voitsberg – Lienz, Wels – Gratkorn
- 4. krog** (28./29. 8.): Gratkorn – SAK, WAC – Pliberk, Bad Bleiberg – Voitsberg, Lienz – Pasching, Zeltweg – Šentvid, Donau Linz – Wels, Spittal – Hartberg
- 5. krog** (4./5. 9.): SAK – Donau Linz, Pliberk – Gratkorn, Wels – Spittal,

- Hartberg – Zeltweg, Pasching – Bad Bleiberg, Šentvid – Lienz, Voitsberg – WAC
- 6. krog** (11./12. 9.): Spittal – SAK, Donau Linz – Pliberk, Zeltweg – Wels, WAC – Gratkorn, Voitsberg – Pasching, Lienz – Hartberg, Bad Bleiberg – Šentvid
 - 7. krog** (18./19. 9.): SAK – Zeltweg, Pliberk – Spittal, Gratkorn – Donau Linz, Hartberg – Bad Bleiberg, Šentvid – Voitsberg, Wels – Lienz, Pasching – WAC
 - 8. krog** (25./26. 9.): Lienz – SAK, Zeltweg – Pliberk, WAC – Donau Linz, Voitsberg – Hartberg, Spittal – Gratkorn, Pasching – Šentvid, Bad Bleiberg – Wels
 - 9. krog** (2./3. 10.): SAK – Bad Bleiberg, Pliberk – Lienz, Donau Linz – Spittal, Gratkorn – Zeltweg, Hartberg – Pasching, Šentvid – WAC, Wels – Voitsberg
 - 10. krog** (9./10. 10.): Voitsberg – SAK, Bad Bleiberg – Pliberk, Lienz – Gratkorn, WAC – Spittal, Pasching – Wels,

- Šentvid – Hartberg, Zeltweg – Donau Linz
- 11. krog** (16./17. 10.): SAK – Pasching, Pliberk – Voitsberg, Donau Linz – Lienz, Gratkorn – Bad Bleiberg, Hartberg – WAC, Spittal – Zeltweg, Wels – Šentvid
 - 12. krog** (23./24. 10.): Šentvid – SAK, Pasching – Pliberk, Bad Bleiberg – Donau Linz, WAC – Zeltweg, Voitsberg – Gratkorn, Lienz – Spittal, Hartberg – Wels
 - 13. krog** (30./31. 10.): SAK – Hartberg, Pliberk – Šentvid, Donau Linz – Voitsberg, Gratkorn – Pasching, Spittal – Bad Bleiberg, Wels – WAC, Zeltweg – Lienz
 - 14. krog** (6./7. 11.): SAK – Wels, Pliberk – Hartberg, Donau Linz – Pasching, Gratkorn – Šentvid, WAC – Lienz, Spittal – Voitsberg, Zeltweg – Bad Bleiberg
 - 15. krog** (18./19. 11.): SAK – WAC, Wels – Pliberk, Bad Bleiberg – Lienz, Pasching – Spittal, Hartberg – Gratkorn, Šentvid – Donau Linz, Voitsberg – Zeltweg

ŠPORTNE VESTI

Kolesarjenje

Peter »Paco« Wrolich je še naprej uspešen: pri t. i. Delka-pokalu profesionalcev v Nemčiji v okolici Stuttgarta je v končnem seštevku dosegel odlično 4. mesto. Tudi na zadnji etapi (210 km), ki jo je dobil Rene Haselbacher, se je »Paco« uvrstil na 4. mesto. Dirko je zmagal Italijan Dario Frigo pred Massimom Dottijem (It).

Tenis

Šmihelski ženski ekipi je v teku dveh sezon uspelo to, kar le red-

kokdaj uspe kakšni športni ekipi: podvignila se je namreč kar iz 1. razreda D v deželno ligo A! Razmeroma mlado moštvo v deželni ligi B v sezoni '99 ni utrpelo niti enega poraza, kar na vsak način priča o dobrem delu z naraščanjem v Šmihelu.

Lahka atletika

Na avstrijskem prvenstvu v lahki atletiki je Magdalena Kulnik (KLC) zelo uspešno tekmovala na distanci 400 m in zasedla 6. mesto. Naslov prvakine pa si je zagotovila Kulnikova klub-ska kolegica Stefanie Graf iz Velikovca (53,49), ki je pr-

venstvo izkoristila kot idealno pripravo na Golden-League-Meeting v Parizu.

Olimpijada

Po neuspehu projekta »Senza Confini 2006« FPO sedaj načrtuje kandidature Koroške za »Special Olympics«. Na seji deželne-ga zbora so svobodnjaki predlagali ta novi projekt, ki je zagotovo inovativna ideja. Na letošnjih pol-etnih olimpijskih igrah telesno in duhovno prizadetih športnikov v North Carolini (ZDA) je namreč sodelovalo 7000 atletov iz nad 150 držav – to število jasno dokazuje atraktivnost te prireditve.

ELO-LISTA ZA PRVO POLLETJE

Pri SŠZ pridobila največ točk Gorazd Živkovič in Arnold Hattenberger

Ne samo v nogometu ali kaki drugi športni panogi – tudi v šahu »legionarji« iz Slovenije in drugih vzhodnih in jugovzhodnih držav odločilno prispevajo k večji kvaliteti in atraktivnosti prvenstev in turnirjev na Koroškem. To potrjuje pravkar objavljena avstrijska Elo-lista, veljavna za drugo polletje 1998. Med najboljšimi desetimi šahisti, ki igrajo v koroških klubih, je kar devet inozemcev iz Madžarske, Hrvaške in Slovenije (skoraj polovica) – edini domačin je na šestem mestu avstrijski mednarodni mojster Franz Hözl.

Na čelu koroške top-ten-lestvice sta madžarska veleojstra Joszef in Csaba Horvata (2537 oz. 2506 Elo-točk) edinega koroškega zastopnika v 1. državni ligi, celovškega ASK/KSV. Na tretjem mestu je Slovenec Robert Želčič (2439), ki tekmuje za Feistritz-Paternion, še pred hrvaškim mednarodnim mojstrom Vladimirjem Hreščem (2414 Elo/ASK/KSV). Drugi najboljši Slovenec je na sedmem mestu Marko Tratar (SV Šentvid) z 2389 Elo pred Fide-mojstrom Leonom Mazijem (Schachfreunde Běljak) z 2387 Elo-točkami na 8. mestu. Deseti je z 2381 Elo slovenski Fide-mojster Rudolf Osterman (Feistritz/Paternion).

Najvišji rating v ekipi Slovenske športne zveze (SŠZ) imajo igralci ŠD Tomo Zupan iz Kranja: Dušan Zorko (2239), Aleš Drinovec (2202) ter mladinec Uroš Kavčič (2192). Sledita Idričana dr. Vinko Cuderman (2147), Silvo Kovač (2133), drugi mladinski igralec iz Kranja Žiga Žvan (2098) ter Idričan Boris Mitrovič (2070). Najboljši domačin v ekipi SŠZ je Arnold Hattenberger (2060!) pred mag. Gorazdom Živkovičem (1942), ki je pridobil največ točk – kar 40! Sledita: dr. Joži Amrusch (1792) in Dunja Lukan (1786).

E-MAIL Športno uredništvo Slovenskega vestnika nudi možnost, da tako športna društva kot tudi posamezniki lahko posredujejo svoje opombe, novice, informacije, vabila, komentarje, itn. po e-mailu.

Veselim se vaših prispevkov! Naš naslov: vestnik_sport@hotmail.com

Pri SŠK »Obir« je Škofje-ločan Dušan Jokovič vnovič zvišal svoj rating na zdaj že 2190 Elo-točk. Sledita mu brata Hans-Christian Wolte (1950) in Harald Wolte (1902).

Rating igralcev in igralc SŠZ/Carimpex I, SŠZ/Posojilnica Borovlje II in SŠZ/Posojilnice Bilčovs III (v oklepaju razlika k zadnjemu ratingu):

1. Dušan Zorko 2239 (0), 2. Aleš Drinovec 2202 (0), 3. Uroš Kavčič 2196 (0), 4. dr. Vinko Cuderman 2150 (-3), 5. Silvo Kovač 2133 (+3), 6. Žiga Žvan 2098 (-6), 7. Boris Mitrovič 2070 (0), 8. Arnold Hattenberger 2060 (+36), 9. mag. Gorazd Živkovič 1942 (+40), 10. dr. Joži Amrusch 1793 (-24), 11. Dunja Lukan 1786 (-23), 12. Avgust Vukanič 1778 (+10), 13. Aleksander Lukan 1764 (-6), 14. Rupert Reichmann 1683 (-9), 15. Ivko Fern 1653 (+2), 16. Robert Hedenik 1614 (+18), 17. Ivan Lukan 1575 (+22).

Mladinci: 1. Roman Weber 1340, 2. Stefan Reichmann 1212, 3./4. Simon Einspieler, Mitja Kolter – po 1200.

Rating igralcev SŠK »Obir« I in II (v oklepaju razlika k zadnjem ratingu):

1. Dušan Jokovič 2190 (+11), 2. Hans Christian Wolte 1950 (+11), 3. Harald Wolte 1902 (0), 4. Mirsad Besić 1884 (0), 5. Adem Ramaš 1819 (0), 6. Wolfgang Moser 1798 (+6), 7. Johann Wolte 1671 (-28), 8. Andreas Karner 1669 (-12), 9. Rainer Strasser 1649 (0), 10. Johann Stossier 1628 (+2), 11. Josef Hanschou 1584 (-17), 12. Manfred Topar 1549 (-17), 13. Peter Jammer 1532 (-42), 14. Andreas Ojster 1373 (+80), 15. Johannes Joschl 1264 (-50), 16. Thomas Soukup 1231 (-17).

Rating ostalih slovenskih igralcev v drugih koroških moštvi:

Seppi Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1924 (-8), Boris Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1882 (+10), Marko Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1871 (+11), rav. Pepi Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1867 (-1), Alojz Gallob (ASKÖ Bekštanj) 1827 (+20), mag. Franci Rulitz (SV Zugzwang Celovec) 1732 (+12), Herbert Rulitz (SV Zugzwang Celovec) 1692 (-23).

I. L.

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 71

Silvo Kovač

Cvetkovič – Molerovič (YU 1951)

Črna dama je že skoraj počistila belo damino krilo in pri tem pustila svojega kralja

brez rokade. Beli, ki je na potezi, še tipa po neraziskanih poteh, ki vodijo k napadu na črnega kralja.

Kako poteka kombinacija, ki takoj odloči partijo v korist belega, je naloga reševalcev!

Rešitev št. 70

Kdo bi si mislil, da je vse tako enostavno, razmišlja beli in kar za kmeta žrtvuje damo s potezo 1.Dh4:+ Lh4; 2.Lg7+ Kh5. Sedaj je kmet na polju g2 bolj gibljiv in s potezo 3.g4 matira črnega kralja!

